FINLAND FUTURES RESEARCH CENTRE

Ennakointi2020-hankkeen alustavia tuloksia ja huomioita tulevaisuuden tutkimuksesta

Eduskunnan tulevaisuusvaliokunta 6.9.2019

Dr. Burkhard Auffermann

Kansallinen ennakointi 2020 – ekosysteemin kartoitus, ennakointikyvykkyyden arviointi ja kehittämissuositukset (ENNAKOINTI 2020)

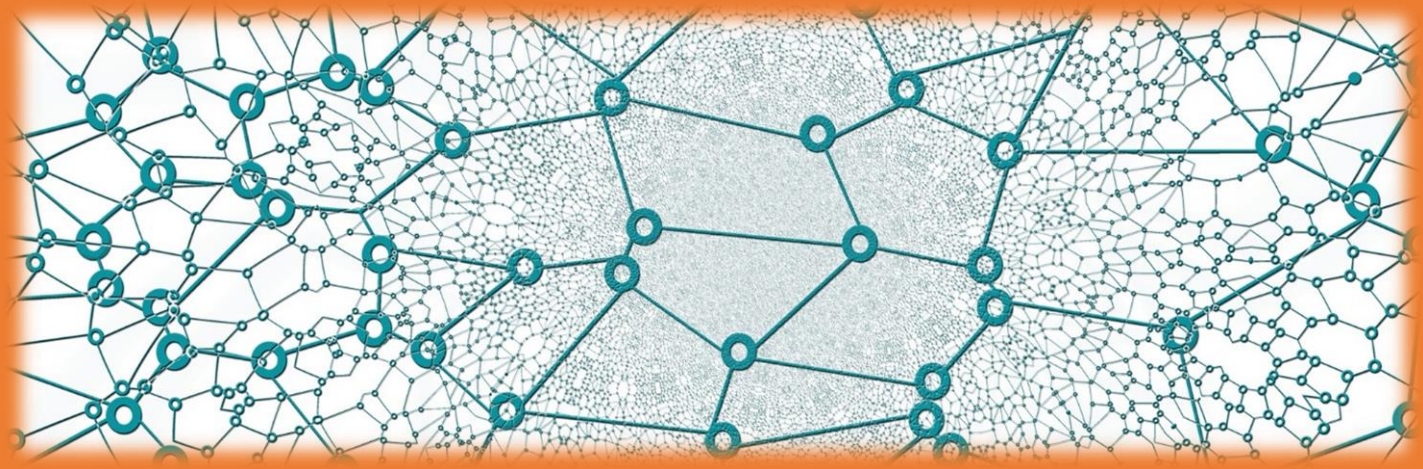

FINLAND FUTURES RESEARCH CENTRE

DEMOS HELSINKI

TURUN YLIOPISTO

Suomessa tehdään monipuolista ennakointityötä, mutta kokonaiskuvan saaminen ennakoinnista on haastavaa

- Miten eri toimijat toteuttavat ennakointia sekä hyödyntävät ennakointitietoa strategisessa päätöksenteossaan?
- Millaisia menetelmiä ja välineitä ennakoinnissa käytetään?
- Mitkä ovat keskeiset verkostot, miten eri toimijat toimivat vuorovaikutteisena kokonaisuutena?
- Mitkä ovat ennakoinnin kansalliset resurssit ja institutionaalinen asema?

Tavoitteet:

- Selvittää kansallisen ja alueellisen ennakoinnin **nykytila:** toimijoiden ekosysteemin kartoitus sekä toimijoiden ennakointikyvykkyyden arviointi
- Tunnistaa **konkreettisia ratkaisuja**, joilla ennakointitoimintaa ja sen järjestämistä on mahdollista kehittää tulevaisuudessa

Lopputulos, välietapit & aikataulu

Lopputulos: visuaalinen selvitys ennakointitoiminnan nykytilasta ja suositukset ennakoinnin kehittämiseksi

- Selvitys on valmis ja käytettävissä viimeistään 31.1.2020
- Hanke toteutetaan 2/2019–1/2020

Välietapit

- Lista ennakointitoimijoista ja visuaalinen yleiskuva ekosysteemistä (31.3.2019)
- Väliraportti: kuvaus ennakointikyvykkyydestä, ennakointitavoista ja vuoden 2014 toimintamallin vaikutuksista (31.8.2019)

Ennakoivia toimijoita Suomessa (nimetyt toimijat ovat esimerkkejä)

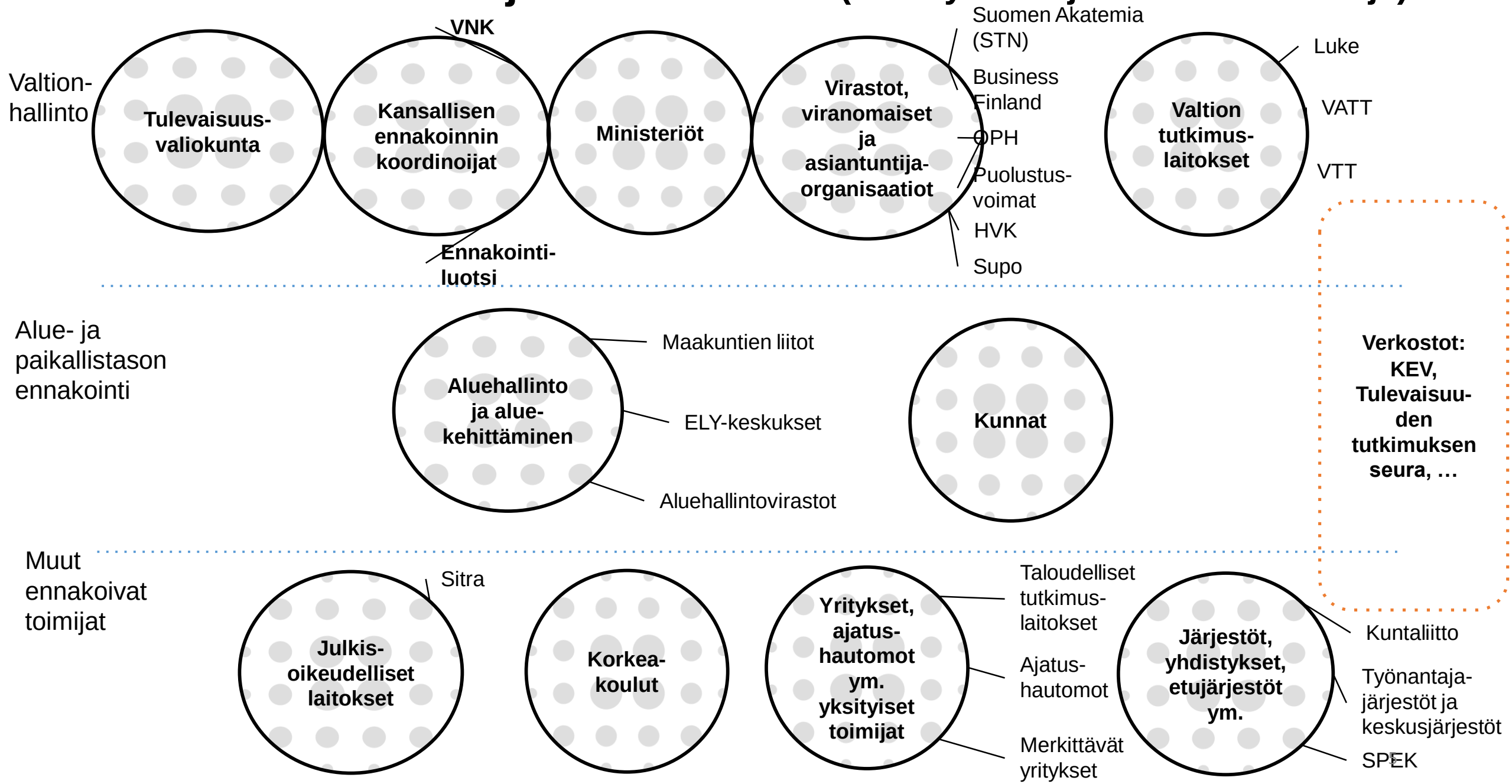

Alustavat tulokset haastattelujen, kyselyn ja eri taustakeskustelujen perusteella 1/3

- Vastaajat kokevat tärkeäksi kehittää **ennakointitiedon viemistä päätöksentekoon**, **ennakointitiedosta viestimistä** sekä **ennakointitiedon jakamista**.
- **Ennakointitiedon hyödyntäminen** toimii vastaajien mukaan omassa organisaatiossa, mutta valtakunnallisella tasolla ja alueellisella tasolla moni vastaaja koki tiedon siirtyvän melko huonosti tai erittäin huonosti. (…)
- Ennakointitiedon siirtymistä koskevassa kysymyksessä huomattavan moni vastasi tiedon siirtyvän melko huonosti tai erittäin huonosti valtakunnallisella tasolla, maakuntien tasolla ja tasojen välillä. Parhaiten tiedon koettiin siirtyvän valtakunnallisten toimijoiden välillä, joten huomiota tulee kiinnittää erityisesti maakuntatasolla sekä **maakunnallisen ja valtakunnallisen tason väliseen tiedonvaihtoon**.

Alustavat tulokset haastattelujen, kyselyn ja eri taustakeskustelujen perusteella 2/3

- Monissa keskusteluissa mainittiin, että ennakointitiedon jakamista **EU:n ja muilla kansainvälisillä tasoilla** on parannettava. Ennakointitoiminnasta Euroopan unionissa (erityisesti Komissiossa ja Parlamentissa) voisi hyötyä paremmin, samalla voisi tarjota Suomessa tuotettua ennakointimateriaalia systemaattisesti eurooppalaisille instituutioille.
- Turun yliopiston Tulevaisuuden tutkimuskeskuksessa (**TUTU) noin 50 tutkijaa** tuottaa jatkuvasti analyyseja, tutkimustuloksia ja julkaisuja, joita voisi hyödyntää paremmin kansallisessa ennakoinnissa, sekä alueellisella että kansallisella tasolla. Tähän asti yhteistyö on enimmäkseen satunnaista ja riippuu pitkälti henkilökohtaisista kontakteista ja aloitteellisuudesta. Strategisen neuvoston tutkimushankkeet (2015 eteenpäin) ovat parantaneet tilannetta. Systemaattisen yhteistyön kehittäminen Tuvan, VNKn, ja ministeriöiden kanssa olisi toivottavaa.

Alustavat tulokset haastattelujen, kyselyn ja eri taustakeskustelujen perusteella 3/3

- Ennakointi2020 –hanke ei ota tässä vaiheessa vielä kantaa kansallisen ennakointijärjestelmän institutionaaliseen kehittämiseen. Syys- ja lokakuussa toteutetaan virkailijoiden ja poliitikkojen kanssa tietty määrä haastatteluja, joiden **tarkoitus on myös identifioida** mahdollisesti tarvittavia institutionaalisia modifikaatioita ja muita parannuksia. Hankkeen loppuraportissa tammikuussa 2020 laaditaan ehdotukset ennakointityön kehittämiseksi.

Tulevaisuudentutkimus – tulevaisuuksientutkimus

Tulevaisuuksientutkimus (puhutaan myös tulevaisuudentutkimuksesta) on monien tieteenalojen menetelmiä yhdistävää tutkimustoimintaa, joka kuvaa, selittää ja ymmärtää laaja-alaisia yhteiskunnallisia ja luontoon liittyviä, jatkuvasti muuttuvia ilmiöitä sekä niihin liittyviä eri elämänalueiden muutos- ja kehitysprosesseja.

Tulevaisuuksientutkimuksen tarkoitus on **keksiä, ehdottaa ja arvottaa mahdollisia ja todennäköisiä tulevaisuuksia** ja auttaa ihmisiä käymään läpi erilaisia vaihtoehtoja, jotta he voivat keskustella ja tehdä päätöksiä siitä, millaisen tulevaisuuden monien vaihtoehtoisten tulevaisuuksien joukosta he haluavat.

Tällä tavalla on mahdollista tehdä tehokkaita suunnitelmia edistämään parhaan mahdollisen tulevaisuuden toteutumista.

Maailmaa muuttuu: tulevaisuusajattelu

(Anita Rubin/ Topi – Tulevaisuudentutkimuksen oppimateriaalit)

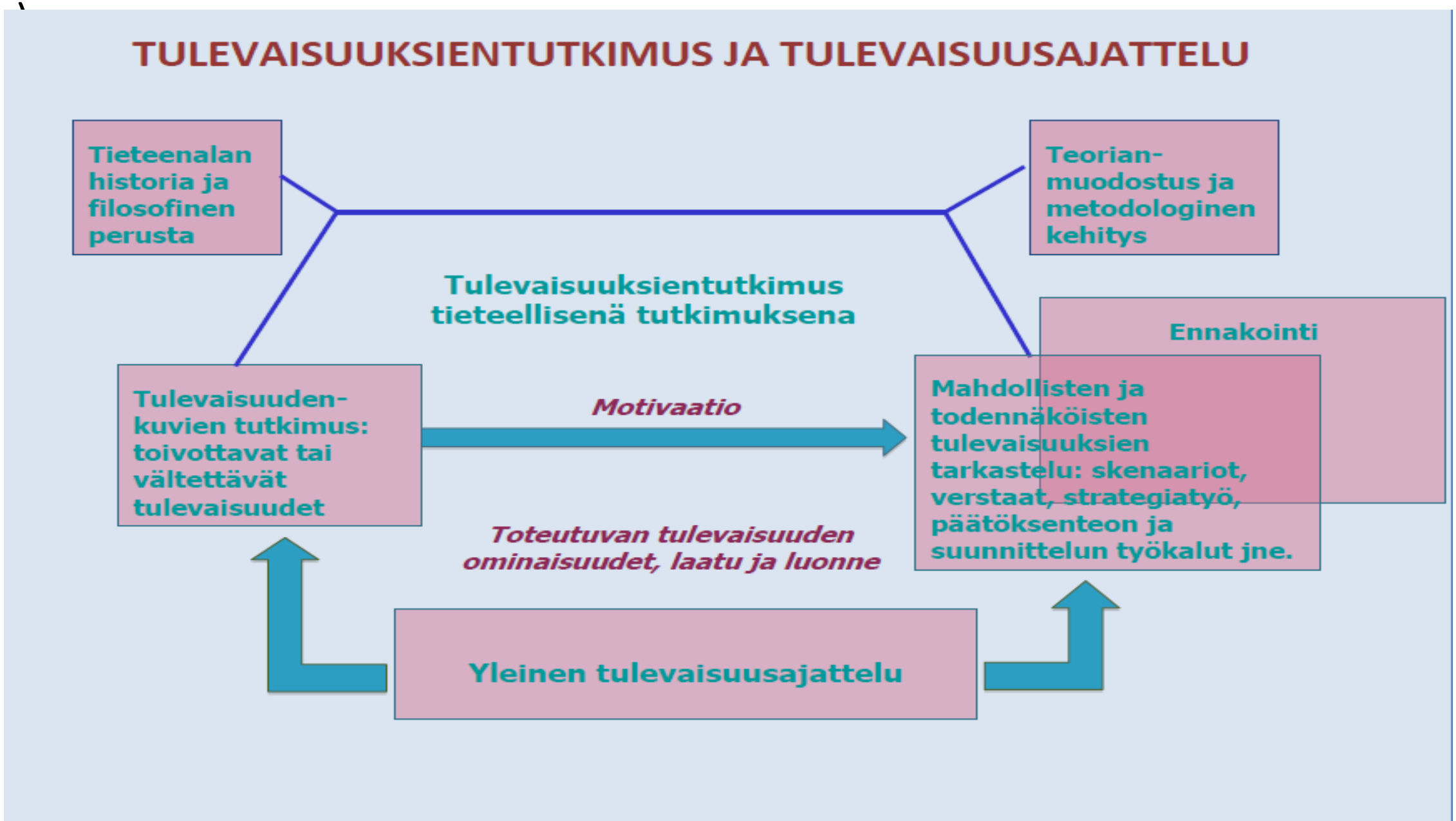

Maailmaa muuttuu: Tulevaisuuksientutkimus

(Anita Rubin/ Topi – Tulevaisuudentutkimuksen oppimateriaalit)

Maailmaa muuttuu: Tulevat yhteiskunnat

(Anita Rubin/ Topi – Tulevaisuudentutkimuksen oppimateriaalit)

Globaaliset haasteet ihmiskunnalle

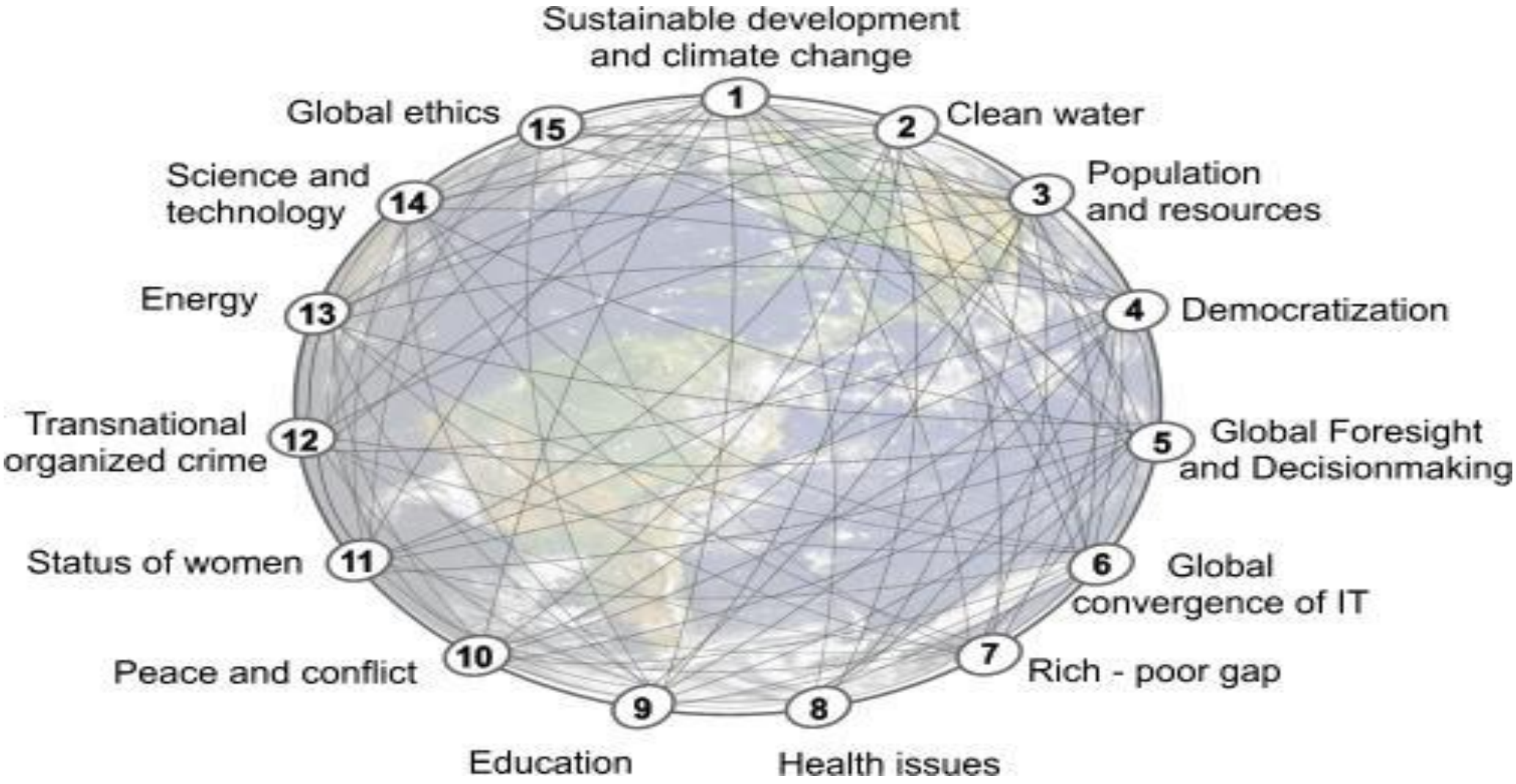

Lähde: www.millennium-project.org/millennium/challenges.html